

ORSZÁGTÁJÉKOZTATÓ

Bosznia-Hercegovina

1. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Bosznia-Hercegovina főbb gazdasági mutatói

Mutató megnevezése	Mértékegység	2011	2012	2013	2014	2015
A GDP értéke (folyó áron)	Mrd EUR	13,8	14,1	14,4	14,5	15,0
A GDP változása (reál)	%	1,9	-0,2	1,7	0,4	2,6
Az egy főre jutó GDP folyó áron	EUR/fő	3 596	3685	3772	3778	3778
Az infláció	%	3,7	2,1	-0,1	-0,9	-1,0
Munkanélküliek száma	Ezer fő	530	543	552	550	542
Munkanélküliségi ráta	%	43,4	44,1	44,6	43,9	43
Átlagkereset (nettó)	EUR	418,4	423,6	424,1	425,6	425,6
Átlagos nyugdíj	EUR	173	172	173	180,7	184
Az áruexport értéke	Mrd EUR	4,3	4,3	4,6	4,7	5,1
Az áruimport értéke	Mrd EUR	7,5	7,5	7,4	7,9	7,8
Külkereskedelmi mérleg	GDP %-a	-23,1	-22,3	-19,3	-21,9	-18,5
A folyó fizetési mérleg egyenlege	Mrd EUR	-1,27	-1,16	-0,72	-1,04	-0,81
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	-1,2	-1,9	-2,0	-0,2	-1,2
Külső államadósság	GDP %-a	24,7	26,0	26,3	29,1	29,7
Államadósság	GDP %-a	34,8	35,5	36,9	40,9	40,7

Forrás: BiH Statisztikai Hivatal, Központi Bank

Bosznia-Hercegovina gazdaságát 2015-ben enyhe növekedés jellemezte; A 2015-re vonatkozó főbb gazdasági mutatók szerint gazdasága 2,6%-al bővült (GDP reál). Ez a kedvező adat alapvetően a 2014-es évben történt árvíz bázishatásának, a világpiaci árak, továbbá az export-import folyamatokat terhelő költségek csökkenésének, az országgal szoros kereskedelmi kapcsolatokat ápoló EU-tagok gazdasági növekedésének köszönhető. Emellett szerepet játszik benne a helyi ipari termelésben és a feldolgozó iparban bekövetkezett enyhe mértékű növekedés is. A foglalkoztatottság országos átlagban kb. 1,8%-kal emelkedett, a munkanélküliek száma megközelítőleg 1,4%-kal csökkent. A nettó átlagkeresetek nem változtak 2014-hez képest.

Konjunktúra kilátások

Bosznia-Hercegovina gazdasági növekedése exportvezérelt, nagyban függ fő partnereinek (Horvátország, Németország, Szerbia, Olaszország) konjunktúrájától. Elemzők szerint a 2015. évi kb. 2%-os növekedési szint 2016-ra is fenntartható. Az EU új megközelítésű BiH-politikájának eredményként pozitív irányú elmozdulás jelei mutatkoznak Bosznia-Hercegovina gazdasági fejlődésében. Az integrációs előrehaladás egyik legfontosabb feltétele egy gazdasági-társadalmi problémákra koncentrált reformagenda végrehajtása. A program a hangsúlyt Bosznia-Hercegovina versenyképességének növelésére helyezi, melyet gazdasági aktivitást serkentő intézkedéseken keresztül, illetve a növekedést akadályozó tényezők megszüntetésével kíván elérni. A strukturális reformok főbb elemei: a reálgazdaság ösztönzése és a foglalkoztatottság növelése; az üzleti környezet javítása; a hazai gazdaság versenyképességének növelése; a fiskális stabilitás és a szociális biztonság biztosítása.

Magyarország és Bosznia-Hercegovina külkereskedelmi kapcsolatai

Magyarország és Bosznia-Hercegovina között minden gazdasági kapcsolatokat érintő lényeges megállapodás – köztük a beruházás védelmi, a kettős adóztatás elkerüléséről, a társadalombiztosításról, a nemzetközi közúti személyszállításról és áru fuvarozásról, a légi forgalomról, az állategészségügyről szóló egyezmény – elfogadásra került. Az EU tagországok – így Magyarország – cégeivel az árucserre feltételeit az EU és Bosznia-Hercegovina közötti kereskedelmi egyezmény – a Stabilizációs és Társulási Megállapodás kereskedelemről szóló melléklete – szabályozza.

A 2006-ban megkötött kétoldalú Gazdasági Együttműködési Megállapodás alapján hazánk Bosznia-Hercegovinával Gazdasági Vegyes Bizottságot (GVB) működtet. A GVB legutóbbi ülésére, társelnöki találkozójára 2016. április 6-7 között került sor.

Bosznia-Hercegovina 2015-ben Magyarország 40. legfontosabb kereskedelmi partnere volt, részaránya a teljes magyar külkereskedelemben 0,2%. A kétoldalú kereskedelmi áru forgalom 2015-ben 0,03%-kal, 401,3 millió euróra emelkedett. Az export 1%-al, 300,6 millió euróra csökkent. Az import 4%-os emelkedést követően elérte a 100,7 millió eurót, ebben domináns szerepet játszott a vas és acél behozatal 612%-os (12,1 millió euró), a műtrágya import 67%-os (2,3 millió euró) és a műanyagtermék behozatal 20%-os (2,1 millió euró) emelkedése. Külkereskedelmi többletünk tavaly 4%-kal romlott, 199,9 millió eurót ért el.

Magyarország - Bosznia-Hercegovina kapcsolatok (millió euró)

Időszak	Import	Export	Áruforgalom (export+import)	Külkereskedelmi egyenleg
2014	96,8	304,4	401,1	207,6
2015	100,7	300,6	401,3	199,9
Változás 2015 / 2014	4,0%	-1,2%	0,03%	-3,7%

Forrás: KSH

A magyar-bosznia-hercegovinai áru forgalom jelentősebb magyar importtermékei (2015)

Áru megnevezése	Vámtarifa szám	Mértékegység	2015
1. Szervetlen vegyipari termékek	28	M EUR	18,5
2. Gépek, mechanikai berendezések,	87	M EUR	15,9

autóalkatrészek			
3. Vas, rozsdamentes acél	72	M EUR	12,5
4. Alumínium, alumíniumtermékek	76	M EUR	11,6
5. Cipő, cipőipari termékek	64	M EUR	9,3
6. Bútorok, bútorigipari termékek	94	M EUR	4,1
7. Faipari termékek (fűrészelt faáru, tűzifa)	44	M EUR	2,3

Forrás: BiH Külkereskedelmi Kamara

A magyar-bosznia-hercegovinai áruforgalom jelentősebb magyar exporttermékei (2015)

Áru megnevezése	Vámtarifa szám	Mértékegység	2015
1. Gabona	10	M EUR	36,2
2. Ásványi energiahordozók (gáz, kőolaj, üzemanyag)	27	M EUR	29,2
3. Elektromos gépek	25	M EUR	24,3
4. Állati zsírok, étolaj Gépek,	15	M EUR	18,2
5. Műanyag, műanyag-származékok, gumi	39	M EUR	16,7
6. Kozmetikai termékek	33	M EUR	13,1
7. Személyautó, egyéb gépjárművek	87	M EUR	8,9

Forrás: BiH Külkereskedelmi Kamara

2. A magyar export szempontjából perspektivikus ágazatok, termékcsoporthok

A magyar export perspektivikus területei egyben Bosznia-Hercegovina főbb import termékei/termékcsoporthjai.

- mezőgazdasági termékek, gabona, élelmiszerek, étolaj, takarmány, mezőgazdasági kisgépek, vegyszerek;
- a bányászat, fém- és nyersanyagipar, valamint az energiatermelés számára erőműi berendezések, bányászati, nyersanyag feldolgozó és energetikai gépek, hő-, víz- és szélenergetikai berendezések, villamos gépek;
- utak, alagutak, hidak, fűtőművek, csatorna és vízvezeték hálózatok felújításához technológiák, gépek, víztisztító berendezések, izolált csövek;
- gyógyszerek, csomagoló anyagok, papírkarton, fogyasztási cikkek